

Algemene beschouwing (Ben)

Voorzitter

Vorig jaar begon ik deze algemene beschouwing met de zinsnede *Terwijl er in Oekraïne, Gaza, Soedan en Jemen oorlogsgeweld is*.

Dat oorlogsgeweld is er nog steeds en ook Iran en Libanon zijn erbij gekomen. Het contrast is groot met het hier en nu van de raad van Westervoort, waar we het hebben over de Westervooritse 'beleidsarme' voorjaarsnota.

Toch heeft de toestand in de wereld wel degelijk invloed op Westervoort: De blokkade van de straat van Hormuz heeft effect op de prijs van benzine en de klimaatverandering merken we aan grotere extremen in het weer, met name hitte. Energie en klimaat zitten in een crisis en er staan nog meer zekerheden onder druk, zoals de democratie en veiligheid.

We leven dus in een onzekere en onvoorspelbare wereld, juist met figuren als Poetin en Trump aan de macht. De zogenaamde *wereld onzekerheidsindex* is de laatste jaren sterk omhoog gegaan, lees ik in een artikel bij de *Correspondent* (8 mei 2026, Lynn Berger), en dat heeft direct effect op ons welzijn. Ons welzijn hangt namelijk samen met een gevoel van controle en dat gaat omlaag in een situatie van onzekerheid. Gelukkig heeft de wetenschap, in dit geval neurowetenschapper Jeroen van Baar, ook een oplossing: onzekerheid bestrijd je samen.

Dat brengt me terug bij de gemeente met haar wettelijke taak voor bestaanszekerheid van haar inwoners. Die term bevat niet alleen het woord bestaan, maar ook zekerheid. En die zekerheid bevordert je dus "samen". Dat gaat dan over het bevorderen van cohesie in de wijken en buurten en in plekken van samenkomst.

Laat dat 'Sámen Westervoort' nu ook de titel zijn van het coalitieakkoord dat we als PRO Westervoort (voorheen GroenLinks-PvdA) met WIJ Westervoort hebben opgeschreven. Buurtcohesie en plekken van samenkomst staan daar nadrukkelijk in. En meer in algemene zin staat het welzijn van onze inwoners daarin centraal met als missie: *We werken aan een sterk, sociaal en leefbaar Westervoort*. Voor PRO Westervoort is dat ingegeven door onze achterliggende waarde **solidariteit**.

Deze voorjaarsnota is beleidsarm opgesteld, zodat onze wensen vanuit het coalitieakkoord voor de lopende begroting en die van 2027 en verder daar alsnog in verwerkt kunnen worden. Dat doen we met twee aanvullingen op de voorjaarsnota: een amendement voor het lopende jaar en een motie voor 2027 en verder. De details zal ik bij het indienen daarvan voordragen. In deze algemene beschouwing zal ik de hoofdlijn van die aanvullende wensen voor de begroting aanduiden en ons standpunt over de voorliggende beslispunten.

De voorliggende vijf beslispunten gaan over de zogenaamde autonome ontwikkelingen, actualisaties, het vrijgeven van kredieten en het vrij laten vallen van een aantal bestemmings-reserves. In gewoon Nederlands: alles is nog even goed bekeken en wordt bijgesteld. We hebben daar bij de leeswijzeravond nog vragen over kunnen stellen, die netjes zijn beantwoord en ook hebben geleid tot een erratum.

Met deze beslispunten gaan we akkoord, met de complimenten voor de organisatie.

Dit soort bijstellingen, die onontkoombaar zijn, kunnen wat ons betreft als een kennisgeving of hamerstuk met de raad gedeeld worden, zodat er ruimte is voor de echte keuzes en wensen voor de nieuwe begroting. Dat keuze- en wensen-deel is dan een kaderbrief voor de begroting, zoals bijvoorbeeld in Zevenaar al gebruikelijk is. Dat zien we ook bij een aantal gemeenschappelijke regelingen. Dat hebben we bij de commissie al geopperd en zo'n werkwijze lijkt ons voor de nieuwe gemeente De Liemers een zinnige aanpassing.

Dan de hoofdlijn van onze aanvullende wensen.

1. In het lijstje niet gehonoreerde wensen (bijlage 3), staan wensen met een eigen dekking, zoals de formatie woningbouw, die gefinancierd kan worden uit de reserve bouwstimulans. Dat soort posten zijn akkoord voor ons.
2. In ons verkiezingsprogramma en in het coalitieakkoord staan een paar belangrijke onderwerpen, met name in de leefomgeving, die al in de steigers staan en die voortvarend aangepakt moeten worden. Helaas staan posten daarvoor nog in het lijstje nog niet gehonoreerde wensen. Het zijn eenmalige posten, samen voor een bedrag van k€145, die prima gedekt kunnen worden uit het resultaat van 2025, van ruim M€2,7, dat inmiddels in de algemene reserve zit.
Voor ons is vooral de voortgang bij woningbouw, biodiversiteit en klimaatadaptatie van belang. Bovendien moet de gedragscode soortenbescherming en aanbesteding bermbeheer goed worden voorbereid,. We gaan ervan uit dat de voornemens uit het biodiversiteitsbeleid, zoals het gebruik van het Kleurkeur, hierbij gebruikt worden. Ook de aanpak van energiearmoede vinden we belangrijk met geld dat daarvoor bedoeld is.
We hebben in het amendement het lijstje met eenmalige uitgaven opgenomen.
3. Voor de begroting van 2027 en verder hebben we in ons coalitieakkoord gekeken en ook in de lijst niet gehonoreerde voorstellen, die daarbij passen, en dat onderverdeeld in posten met een structureel karakter enerzijds en met incidenteel karakter anderzijds.
Via een motie roepen we het college op dit te verwerken in een sluitende begroting 2027 en volgende. Voor veel posten is bij ons nog geen bedrag bekend en sommige uitgaven kunnen mogelijk eenmalig uit de algemene reserve gehaald worden. Dat laten we graag aan het college over.
4. Deze extra wensen moeten daadwerkelijk ten goede komen aan onze inwoners en onze verkiezingsbeloften inlossen. Dus het gaat onder meer over
 - a. het afschaffen van de hondenbelasting, tevens een harmonisering met Liemerse gemeenten;
 - b. het in stand houden van een gezonde basis welzijns- en zorg-voorzieningen, waaronder ook de jongerencoach en de activiteiten van Santé;
 - c. het opvullen van de gaten in de bomenstructuur die ontstaan zijn doordat niet steeds is herplant als er een boom is gekapt en voortzetting van subsidie voor het vergroenen van tuinen, en
 - d. het op peil houden van de service aan inwoners via de middagopenstelling van de gemeentebalie;
5. Ten slotte roepen we het college op om ook vast zoveel mogelijk regelingen met de buurgemeenten te harmoniseren. We zien dat hier wel al budget voor wordt gevraagd bij het minima-beleid (individuele inkomenstoeslag), mantelzorgwaardering en Gelrepass, maar dat moet ook geborgd worden in een uniforme regeling. Ook bij het actualiseren van ander beleid, zoals de omgevingsvisie zien we graag vast afstemming met de buurgemeenten. Dat komt onze inwoners ten goede en voorkomt gedoe bij de samenvoeging van de vier gemeenten. Graag een reactie.

Kortom, hiermee wordt het dorp leefbaarder, worden de meest kwetsbare inwoners ondersteund en wordt de gemeenschapszin bevorderd. En dat is hard nodig in een tijd waar veel onzekerheid is.